

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta
Domineca
23 fauru
7 martiu

Va esi in fia-care do-
mineca, cu portrete si
alte ilustratiuni.
In fia-care anu pre-
numerantii capeta dóue
tablouri pompóse.

Pretiuu pentru Austria
pe jan. — jun. 4 fl. pentru ta-
blou 80 cr
Pentru Romania
pe jan. — jun. unu galbenu,
pentru tablou trei sfanti.

Nr.
8.

Cancelari'a redactiunii
Strata lui Leopoldu Nr. 33.,
unde sunt
a se adresá manuscrisurile si
banii de prenumeratiune.

Prenumeratiunile se
potu face la tóte pose-
tele.
Pentru Roman'ia in
librari'a dloru Socecu
et. comp in Bucuresci.

Anulu
V
1869.

Epistole estetice catra o copila.

V.

Frumseti'a naturei.

Dvóstre la cuventulu „spiritu“ din epistol'a mea precedinte, ati cugetatu mai multu la geniulu artistului, mai multu decâtu la creatoriulu lumei, care este spiritulu primitivu alu universului. Noi inse trebuie sê pornimu de la frumseti'a naturei, pentru ca asié sê potemu pricepe bine frumseti'a artistica.

Totu ce este corporalul, si este cunoscutu de sensurile nóstre, este influinti'a unoru poteri nevisibile, cari s'au incorporatu in materia. Tóte acele poteri diferite, ce sunt active in universu, si-tragu originea de la o putere principala, de la Domnedieu, creatoriulu ceriului si alu pamentului, care unesce in sine puterea cea mai mare cu intieptiunea cea mai sublima; universulu nu este sustienutu de o órba putere naturala, nu, ci ratiunea eterna strabate si sustiene obiectele. Pronunciandu cuventulu „spiritu“, noi printr-insulu intielegemu puterea creatória si ratiunea in cunoscinti'a sa propria.

Spiritu inse, de órece este o viétia creatória, trebuie sê fia activa, a se aretá in afrra, a se revelá corporalmente. Fiindu unu Domnedieu, trebuie sê fia si o lume, si de órece creatur'a reveléza pe creatoriu, trebuie ca si lumea sê

infatiosieze ratiunea cea mai sublima. Esiste o legatura mare, care léga intre sine miliónele acelea de fiintie create. Precum pe pamentu poteri imperiului mineralogicu lucréza pentru ca sê servésca imperiului planteloru, ajungandu aici la desvoltare mai inalta; precum viéti'a planteloru prepara si conditionéza viéti'a animala, si tóte apoi servindu omului; precum pamentulu este unu corpu mare cu nenumerate membre, esistandu inse nu pentru sine, ci incatenatu de unu corpu lumescu mai inaltu, de sóre, spre a primí de la dinsulu lumina si viétia: astfeliu este legatu si sórele de o sistema solaria mai inalta, astfeliu este legata o lume stelaria de alta si universulu, unu intregu armonicu, intretiesutu si inspiratu de ratiunea domnedieiesca. Pentru aceea lumea este frumósa, pentru cá ea este aparinti'a ratiunii celei mai sublime in form'a cea mai perfecta, in corporatiunea vietiei creatorie. Genialii Greci numira lumea si frumosulu cu unu cuventu „Kosmos.“ Cine privesce natur'a cu sensu curatu si fragedu, acel'a afla, cá ea ni infatiosieze pretotindinea chiaru si in cea mai mica parte a sa unu ce perfectu armonicu; cá atâtu creatureloru celoru mai de josu, câtu si celoru mai sublime li este impresu sigilulu originei loru dieiesci, marc'a ratiunii si perfectibilitáti dieiesci, cá in fia-care fiintia singularia se repeta inalt'a idea a creatiunii si cá fia-care lasa sê aparati intr'o forma strania

ide'a s'eu cugetulu fundamentalu alu intregului. Acést'a aparintia a ideii este frumosulu. Déca moritoriulu ar poté capacítá eternulu planu alu universului, a cugetá mai departe ide'a creatória, a privi secretulu unitátií lumesci: atuncea chiaru si aceea ce este contrariu sensualitátií prélesne numitu „uritu“, i s'ar paré frumosu, de órece in viermele têtatoriu, precum si in brósc'a sarinda este o viétia formata de geniulu lumei; care totu asié trebue s'infatiosiedie unitatea ideii naturei, ca si viéti'a ce ni vorbesce atátu de placutu ca frumós'a pasere si flóre. Ros'a inflorinda ni areta viéti'a ei in splendórea si abundanti'a ei cea mai mare, si chiaru si omulu celu mai cruðu este surprinsu de ea. Din contra vestejirea floriloru, mórtea animaleloru si a omului este unu ce neperfectu, nimicirea unu ce nefrumosu. Acela inse, care privesce preste natur'a intréga si cunósce activitatea ei, acela vede, câ ea nimicesce numai nesce forme singuratice, spre a formá altele nóue, si câ nimica, nici chiaru firulu celu mai micu de preru nu se nimicesce, ci morindu prin mórte incoltiesce spre o nóua viétia. Sê nu credeti inse, scump'a mea amica, câ trebue cineva s'ê fia naturalistu pentru de a poté bine simti frumseti'a naturei. Din contra, contemplatiunea frumosului numai atuncea este pura si intr'adeveru esteticu influentiátoria, candu ori si ce meditare a supra acelui obiectu, s'eu pentru ca s'ê me servescu de unu cuventu latinu, cand este respinsa ori si ce reflexiune. Fara de a fi astronomu, si barbatulu din poporu, avendu o anima primitória, se va simti miscatu si ridicatu de frumseti'a ceriului nocturnu instelatu. Obscuritatea pamentului distrage sufletulu de totu ce este micu, lu-eliberédia de lantururile vietiei sale diurne, i ascunde cele trecátorie si comune, cari alta-data i-se infatiosiedia neincetatu inaintea ochiloru lui. De a supra pamentului inse se desface ceriulu, cu luminósele sale lumi nenumerabile. Nici unde unu inceputu, nici unde unu finitu, ca si candu infinitulu s'ar fi facutu visibilu. Lumin'a ce descinde de la stele spre pamentu, devine prin obscuritatea terestra si mai cerésca; atátu este de chiaru, curatu, limpede si de liniscitu. Neschimbata ca lumile care o respingu, aduce aminte de bunulu omni parinte, care au suspinsu corpurile sale lumesci in spatiulu universului dupa legi eterne, care le permite a umblá pe drumurile loru asemenea unui pastoriu oile sale, si care le chiama pe tóte cu numele.

Omulu poporului, nu póte esprime acésta idea, ce elu o simte la privirea ceriului instelatu, precum de esemp. s'ar esprime poetulu, dara cu tóte aceste este destulu, câ elu a simtítu acést'a idea; elu nu cunósce legile dupa cari se misca

stelele, precum le scie calculá astronomulu, inse lui i-vorbesce privirea steleloru despre legitimitatea loru, elu vede in ele ratiunea dieiésca. Cátu de adesea chiaru si celu mai cultivatu se simte atrasu de frumseti'a unui obiectu naturalu, de unu pasagiu romanticu, fara ca elu s'ê póta esprime prin cuvinte ide'a care este impresu in imaginia acést'a a naturei.

Este inse unu ce admirabilu, ce pucini au unu simtiementu vivace pentru frumsetile naturei, si câtu de straina este preste totu natur'a omului, de si este pretotindinea incungiurata de dins'a, de la care elu primesce viéti'a si resuflarea deliciului si dorerea. Deórece indata ce elu au esítu din primitiv'a stare a selbataciei, incetulu cu incetulu s'a departatu de natura, remanendu numai intr'atáta in relatiune cu dins'a, pe câtu ea i satisfice placerile. Ómenii o facu asié precum o facu copiii reu crescuti si ingrati, cari numai atuncea se reintorcu la mam'a loru candu este vorba de a primí o nóua binefacere de la dins'a, de alte ori in sa o uita cu totul si adesea o si despretiuescu. Dara noi amu ajunsu a vedé cum acést'a negligentia a naturei, si-a resbunatu in modulu celu mai cruðu; inaturalitate cu unu cuventu potemu numí acea situatiune, in care suntemu transpusi dupa departarea nóstra de la mam'a si nutritórea nóstra. De acést'a inatura inse se tienu tóte acele defecte, vitiuri si lamentatiuni, tóte acele doreri ale corpului si ale sufletului, cari impiléza si tortureza pe omulu civilisatu in mii de moduri. Innatur'a este o bóla pentru care nu se afla altu medicamentu decátu singuru numai reintórcerea la natur'a parasita.

I. G. Baritiu.

Sê-ti aduci a minte!

Sê-ti aduci a minte mandra romanime,
Cum odata dacii cu reu si crudime
Infricara 'mperiulu celu mai tare, latu,
Si dictara Romei unu tributulu spurcatu!
Dar' Traianu atuncea tristu de-a sa dorere,
Ca s'arete lumii marea sa potere,
Spad'a si-o incinse si 'n resboiu grozavu,
Si-scapà poporulu de-a ajunge sclavu!
Fii dar' cu credintia in geniulu teu,
Lupta-te, si-atuncea ti-ajuta Ddieu!

Sê-ti aduci a minte dulce romanime
De lesi, si tatarii rei in dusimanime,
Cum cercá poporulu teu de-alu subjugá,
Tiér'a s'ê-i rapésca, tronulu de a-i 'mbordá!
Dar' Stefanu celu mare, eroulu natiunii,
A redicatu arm'a câ s'arete lumii,
Câ romanulu inca pe nume-e falosu,
Jugu decátu s'ê póte móre bucurosu!
Fii dar' cu credintia in geniulu teu,
Lupta-te, si-atuncea ti-ajuta Ddieu!

Sê-ti aduci a minte, scumpa romanime!
De turci, si de de-a loru tiranime,
Cum vrea sê dimice tiêra si poporu,
Si sê 'nnadusiêca-a libertâtii doru.

Dar' Mihaiu Vitêzu 'n crunt'a-i resbunare,
Ti-voia sê-ti faca tiêr'a éra mare,
Câ-ci simtiâ dorinti'a filorlu tei bravi,
Si-lu durea, sê-i véda cu jugulu de sclavi!
Fii dar' cu credintia in geniulu teu,
Lupta-te, si-atuncea ti ajuta Ddiu!

Sê-ti aduci a minte, draga romanime!
De dîle cu viscoli de dîle senine,
Câtu e de grea sôrtea celui apesatu,
Ce serbatori arc déca a scapatu!
Unde-e adi eroulu cu a sa chiamare,
Ca s'arete lumii romanimea mare?
De esti démna éra de unu mire bunu,
Ti-gatesce nunt'a, óspeti sê-ti aduni.
Si fii cu credintia in mirele teu,
Lupta-te, si-atuncea ti ajuta Ddiu!

(2. Augustu 1868.)

At. Marienescu.

Stefanu Voda si Sahastrulu.

(Traditiune populara.)

Erá in tómn'a anului trecut.

Inotítu de vr'o câti-va juni tierani isteti si veseli, si de unu badisoru de vr'o cincî-dieci de ani, candu ne-amu fostu pornitu spre muntii Carpatiloru, trecandu prin padurile satului Paltinósa, prin têrgusiorulu Humorului, cand deodata ne tredíramu la podulu Veronetiului, cale de-unu patrariu de óra de la Humor.

Ací oprindu-ne langa acestu podu, ne-amu lasatu nitielu pe iérb'a verde sub nesce salcii, ce umbreau susiau'a, langa unu isvoru limpede ca cristalulu si rece ca ghiati'a, carele se prelungiá pintre pietrile unui muncelu, ca sê ne mai recorim, câ-ci radiele sórelui luceau fierbinte si pe fetiele nóstre curgiau síróie de sudori.

Peste drumu de unde stamu erá o stanca mare. Pe stanca se aflau inscriptiuni de tóta man'a.

Caletoriulu trecandu pe langa acestu bulguru mare de piétra, se vede cumca si-a desemnatu numele, lasandu in urma o suveniru c'a trecut si elu odata prin acesti munti, pre langa aceste stance uriesie, ce se inaltia pana in nori.

Vediendu eu acést'a piétra colosala, peste totu hiroglifisata, grabii spre dins'a sê descifru hiroglifile, ce-mi da nesce inchipuiri, câ sunt nesce suveniru inca de pe tempulu strabuniloru nostri, candu treceau adese prin codrii acestia contra inimiciloru, ce curgeau ca plói'a a supra Romaniloru din Moldov'a din partile apusene.

Dar' ce sê vedu?

Cand me apropiasem, nu poteam alt'a deslegá, decátu nesce litere simple, nesce nume cu totul straine, de cari n'audisem in viéti'a mea.

Erau numele caletoriloru.

Fara de intardiare rentórsem éra-si la companionii mei langa isvorulu numitu.

— Ce-ai cetitu acolo? domnisorule, — me intréba unu fecioru — spune-ni si nóue?

— Nimica de 'nteresu!

— Cum se póte? nimica nu spune pe aceea piétra? — dise badisorulu Ionu.

— Nimica!

— Póte scii dta mai bine, badica Ioane! — dise altu fecioru suridiendu — én mergi si ni spune si nóue.

— Ce sciti voi! eu nu sciu scrisóre, si e pré tardiu de acuma ca sê mai sciu, dara voiu povestí una, ce-am audit'o inca de la parintele meu, Dumnedieu sê-lu odihnésca, c'a muritu de multu, ce s'a petrecutu prin muntii acestia a Voronetiului, pe langa stancele aceste mari, ce paru câ se restórna a supra nóstra.

— Câ Dieu! Dta, badica Ioane, — disem eu — vei fi sciindu multe de la mosii si stramosii nostri, cari cu cea mai mare placere, indresneau a povestí multe fiiloru sei sér'a la diarea focului: despre feti-frumosi, despre Paunasii codriloru, despre eroii cei mari ai strabuniloru nostri, ca unu Stefanu Voda, ca unu Petrica Voda Raresiu, cari de multe ori rataceau aci prin muntii acestia, ce erau pustii din capu si pana 'n picióre, si locuiti numai de fere selbatice.

— Vorba sê fia, si dta, domnisorule, nu scii nimica?

— Da ce sê sciu?

La aceste cuvinte, badic'a Ionu, tusindu odata bine, incepù a nará:

— Stefanu Voda — spuneau betranii — cand erá unu baietielu teneru, de vr'o câti-va ani, se ratecì odata prin muntii acestia a Voronetiului. Perigrinandu elu multa vreme pe cóstele, pe stancele aceste, si váile muntiloru celoru pustii, câ-ci pe aceea vreme erá pe aci numai codrii, fara típenie de omu, nepotendu esì pe óre unde la vr'o susia, sên celu pucinu, la vr'o cararusia calcata de fiintia omenésca, dete intr'o vreme cu ochii de o radia licurinda de lumina intr'o chiliutia de lemnu prin ferestruti'a ei cea mititicutia.

Spre chiliuti'a acea grabi elu cu unu pasu plinu de viosia, si ajungendu langa dins'a batù la usia sê-i deschida.

— Cine e acolo? — dise unu calugaru cucernicu, carele se aflá intr'ins'a cufundatu si ab-

sorbitu cu totulu in rugaciunele sale, ce le facea la Dumnedieu fara incetare si din adanculu inimii — cine me impedita de la rugaciune si aci in crierii muntiloru, unde numai ferile cele selbatice si-pretindu locuintia.

— Eu sum!... Stefanu!... dîse unu baetielu teneru, carele de multu tempu ratecescu prin muntii acesti pustii, neaflandu nicairi repausu, de si alergu in tôte partile sê dau de vr'o fintia omenésca, carea sê me scóta la lume, sê me scóta acolo unde se aflu ómeni, si acuma numai Domnedieu m'a indreptatu si mi-a aretatu chiliuti'a acésta, in care vedu cá luceste o radia de lumina prin ferestui'ca cea mica; venii ca sê-mi dai repausu, cá-ci e de multu de candu ratecescu si tremura inim'a in mine atátu de slabaciune, de fóme, cátu si de frica ce-o am, de candu perigrinediu prin acesti munti infioratori.

— Mai ascépta nitielu, pana ce mi-oiu mentú de dîsu rugaciunele, si eu te voiu primí, — respunse Sahastrulu, cá-ci acela erá unu Sahastru.

Finindu-si rugaciunele Sahastrulu, dîse:

— Vîno copile!... vina sê te vedu.. intra in chiliuti'a mea, cá-ci eu te voiu ferí de tóte relele si tu-mi vei fi mie ca unu fiu alu meu!

Stefanu a intratu in chiliutia.

In chiliutia se aflá o mesutia de lemnu, pe mesutia o lumina si carte santa, din carea cetea Sahastrulu santele rugaciuni.

Aceea erá lumin'a, ce a diarit'o Stefanu Voda din departare printre crengile arboriloru.

— Éta aice ai repausu! — continuà Sahastrulu — ...ce ni va lipsí, Domnedieu ni va impliní. Eu ti-voiu fi tie parinte si tu-mi vei fi mie ca unu fiu alu meu. Tu vei stá aci cu mine pana ce vei cresce mare, si nimica de lucru nu-ti voiu dá tie, fara ca numai sê-mi faci de mancare de amiédia-di si sê grijesci chiliuti'a acésta, éra cel'alaltu tempu ti-lu vei pastrá si tu spre rugatiune ca si mine, séu spre alte lucruri necesarie dara religióse.

— Asié ai cuventatu, parinte sante, asié voiu face, respunse junele Stefanu.

Stefanu a si facutu tóte, dupa cum i dîse cucerniculu Sahastru.

In tóta deminétii'a sê scolá, grijiá frumosu chiliuti'a, candu sosea amiédia-di, ospetiulu erá gata pusu pe mésa. Totu cela-laltu tempu lu-petrecea si elu in rugatiuni ca si protectoriulu seu.

Sahastrulu inse in tóta diu'a desu-deminétia se ducea din chiliutia si nu viniá pana la amédia-di. De la amiédia-di éra-si nu viniá pana ce nu inoptá.

Unde mergiá elu nu erá cunoscutu junelui Stefanu. Acést'a erá unu secretu pentru dînsulu.

De la o vreme inse picà Stefanu pe ganduri: unde sê mérga Sahastrulu in tóta diu'a, fara ca sê vina pana la amiédia-di, de la amiédia-di pana ce'n'séra, nespunendu-i nimica. Si asié gandindu elu de multe ori, i vení odata in minte, candu avea Sahastrulu sê se duca de la chiliutia, sê mérga pe urm'a lui.

Elu porní, si mergandu o bucata de locu prin padure dete de unu schitisoru sapatu in piétra, unde uitandu-se prin bort'a cheii usiei schitisorului, vediù doi insi inchinindu-se.

Erá Sahastrulu si unu angeru.

Dupa ce a observatu elu acésta, pe locu se întórse indreptu la chiliutia. Griji chiliuti'a, si óspetiulu erá gata numai sê vina Sahastrulu, inse nu puse pe mesuti'a cea mica, ca mai nainte una lingura, ci dóue, socotiendu, cá va vení si cel'a-laltu sierbitoriu Ddiescu.

Dar nu! cá-ci angerulu nu venise. Elu remase acolo inschitisoru, numai Sahastrulu vení la mésa.

Intorcandu-se Sahastrulu si vediendu dóue lingure pe mesutia, dîse:

— De candu esti tu aci cu mine, Stefane, asta inca nu mi-ai facut'o, si cum de-acù... cum de-ai pusu dóue lingure pe mesutia?

— Eu am mersu pe urm'a santiei tale, parinte, dîse Stefanu, — si-am vediutu pe doi inchinindu-ve in schitisorulu, carele mi-erá mie pana acù necunoscutu, si de aceea, socotindu cá va vení si conrugatoriulu, consotiulu in rugatiuni alu sf. Vóstre, m'am decisu, sê punu dóue lingurite pe mesutia.

Atunci Sahastrulu se uitá cu agerii sei ochi a supra lui Stefanu dicandu:

— Faptur'a ta, cautaturele tale, istetimea si indrasnêl'a ta aréta cumca tu n'ai sê fii omu prostu, ci ai sê fii unu omu fórté insemnatu, — unu erou! Du-te deci de la mine, cá-ci tu ai acuma minte de ajunsu, carea sê te pórte; eu te binecumentu si tu vei fi unu erou mare; vei biruí multe lifte rele, multi pagani, multi ti-s'oru inchiná tie. De aceea éta cá-ti spunu acù, si-ti insemnédia, cá déca ti-a fi mai greu in lume, cand vei fi mai superatu si desperatu, sê-ti aduci a minte de cuvintele mele, sê vii aci la chiliuti'a acést'a si eu te voiu invetiá ce sê faci.

— Sum ascultatoriu la tóte, sf. Parinte, — respunse junele Stefanu — voiu impliní ca o santa detorintia ce-mi cuvintedi asta-di.

Dupa ceste cuvinte a sarutatu man'a Sahastrului si éra-si s'a despartatu prin muntii acesci pustii, pe langa aceste stance grozave.

In cotro a mersu si ce s'a facutu, nu se scie pana astadi....

TERESIA BOLSI CA INVIATORIA IN CIRCUS.

— Cum? s'a perdutu de-a colea, n'a mai datu de vr'o fiintia omenésca, care sê-lu scôta din acesti, fosti odata codrii cu silve dese, mai dese de cum sunt acû, si...

— Asculta mai de parte! nu câ s'ar fi perdutu, ci nu se scie cum si prin cine a esitu la siesu la tiéra între ómeni, si alta nu se scie..., decâtu câ esí de odata o fama in tiéra; pe neasceptate câ Moldevenii, adeca Romanii din Moldov'a si nu numai din Moldov'a, ci si din Bucovin'a, câ-ci pe aceea vreme amendóue aceste tieri facea una, si-aveau unu pastoriu, adeca l'au alesu pe Stefanu de Voda, de Domnitoriu peste tóta tiér'a, si de acolo inainte, Stefanu alu meu, a fostu omu nu ce-va....

Elu erá voinicu la tóte.

Tragiá cu arcu ca paunasii codrilor. Se luptá cu tóte liftele cele rele, cu capcani, cu Tatarsi, cu Uni, cu de tóta legea si pe toti i invingea, câ-ci erá voinicu si mesceru in batalia.

Elu erá unu erou mare — unu Nesdravenu, éta cuvintele Sahastrului implinite!

— Si asié sê finesce istoriór'a acésta!

— Ba nu!.. ascépta, domnisorule, mai este inca inainte.

Betranii betranilor nostri istorisau, cumca Stefanu dupa ce-au fostu Voda, peste tóta tiér'a, de multe ori umblá pe aci ca Paunasiulu codrilor, trecandu din Sucéva in susu catra Ardélul sê mai departe sê mai sfarme din cei inimizii, si-apoi éra se'ntorná indereptu, câ-ci nu-i pasá de nimene.

Dieu! nu-i pasá de nimene, câ-ci erá Nesdravenulu Nesdraveniloru!

Odata, din intemplare, fu strimtoritu din tóte partile. Toti imperatii s'au fostu legatu de capulu lui, ca scaiulu de óie, in câtu cu mic'a sa ostire erá cu nepotintia sê-si apere tiér'a sa de inimizii.

Ce sê faca Stefanu? elu desperase cu totulu. Cufundatu in cugetele sale si-aduse de odata a minte de Sahastru si cuvintele lui. Fara intardiare lasá tóte de o parte si alergá éra-si aci in muntii acestia.

Se díce, câ venindu elu de a dóu'a óra*), n'a aflatu pe sahastru aci, intr'acesti munti, ci in muntii Humorului, chiar acolo unde se aflá acû Manastirea Humorului.

Erá o nópte viforósa si intunecósa candu Stefanu cu pucini ostasi prin muntii Humorului, dete éra-si cu ochii de-o radia licurinda de lumina intr'o chiliutia.

Elu merse acolo si batù la usia sê-i deschida.

Sahastrulu tocma atunce erá cufundatu si absorbitu cu totulu in rugaciunile, ce le facea la

Domnedieu fara incetare si din adanculu inimei pentru scaparea tierii, ce-i amerintiau perire, respunse lui Stefanu Voda:

— Aibi bunatate a asceptá nitielu pana ce mi-oiu mentuí de dísu rugatiunile! si atunci te voiu lasá sê intri.

Dupa vre o óra se deschise usí'a chiliutiei si Stefanu Voda intrá in laintru cu o fatia trista, pe carea erá respicata desperarea inimei pentru pericolulu in care se aflá tiér'a.

Sahastrulu primí pe Domnitoriu cu totu ce avù in sarac'a-si chiliutia, apoi lu-intrebá cum mai stau trebile tierii.

Stefanu i díse:

— Cuviose parinte! acum odata au venitu lucrurile la atát'a, câtu nu potu avé nici o nadejde de a-mi poté scapá si mentuí pré iubita-mi tiéra de stingerea totala!

Sahastrulu si-atíntesce agerii ochi a supra lui Voda, si cu unu tonu apasatu cam banuitoriu, dar plinu de incredere, si insuflatoriu de curagiu, díse lui Stefanu Voda:

— Inaltiate Dómne! Se póte ca inim'a cea de leu a unui Stefanu Voda sê vina la nesce simtieminte asié de nevrednice de dins'a? Se póte ca Maria ta sê aibi asié de pucina incredere in Domnedieuulu poteriloru? Crede cuvinteloru mele — nu uitá inca ce ti-am spusu candu te-ai despartitu de mine, câ vei fi erou mare, si nimene nu te-a invinge — câ aperatórea mana atotu poternica a lui Domnedieu inca nu s'a departatu de Moldov'a si o va mentuí chiar prin veteji'a Mariei Tale, déca vei face numai juruintia tare inaintea acestui altariu santitu, câ dupa ce-i invinge pe inimizii, si-i vei alungá, si ne vei mentuí tiér'a de pagani, vei face pe locul acesta o manastire in cinstea sf. Giorgie. — Pe langa acésta, déca vei face juruintia totu deuna inaintea unui resboiu ingrozitoriu, câ dupa finirea acelu resboiu cu succesu vei face éra-si câte o manastire santa. Stefanu facù juruinti'a cu tóta inim'a, se departá mangaiatu, si incepù a da resboiu, curatindu tiér'a de toti inimizii, éra dupa acesta, avendu pace, a facutu manastirea Humorului.

Si nu numai acésta, manastire, ci elu a facutu mai multu de 24. de manastiri. Chiar si in satulu Voronetiu — vedeti voi satulu Voroneti*) cata-lu colo pe valea cea despre amiédia-di între cei doi munti nalti, acolo inca a facutu o manastire spre vecinic'a pomenire, cumca s'a pierdutu odata candu erá micu pe aceea vale, colo! unde va fi fostu chiliuti'a Sahastrului, acolo se afla asta-di o manastire vechia.

*) Spunu Leatopisitiele Moldovei, câ a dóu'a venire a lui Stefanu la Sahastru ar' fi fostu la 1487.

*) Voronetiu e unu satu in denartare de 1/2 de óra de la Humor spre apusu.

Domnedieu sê-lu odihnésca!!! câ-ci a fostu unu erou, ce mentui tiér'a de capcani, dar acù.... vai! nu mai avemu de aceia....

Simeonu Fl. Marianu.

Te iubescu!

Adi tóta lumea-mi spune,
Câ n'am ce mai sperá,
Câ-ci tu in asta lume
Nici candu nu-i fi — a mea!
Dar' ori si ce vorbescu,
Eu totusi te iubescu!

Si eu sciu fôrte bine — — —
Ah! — greu e si sê spunu —
C'amoru-mi pentru tine
E chiaru — unu visu nebuu.....
Si chiaru se nebunescu,
Eu totusi te iubescu!

Ca prunculu ce visédia
Unu visu pré stralucitu,
Si-atunci se delectédia
Candu visulu — a fugitu....
S'a stersu visu-mi cerescu,
Dar' totusi te iubescu!

Si chiaru sê jori vre-odata,
Pe altulu câ-i iubi,
Amórea-mi nu incéta
Nici chiaru de voiu mori...
Si-atunci ti-totu sioptescu:
„Ah! draga — te iubescu!“

De n'am nimicu sub sóre,
De totu mi s'a rapitu, —
Sê am a ta amóre
Si-su celu mai fericitu....
Pe-amoru-ti celu cerescu!
Ti-juru câ — te iubescu!

Julianu Grozescu.

Trasure de caractere.

De multe ori audîmu lumea dîcându despre atarele, câ are acea insusîre, si e de caracteru tare, éra despre altulu, câ are acea insusîre, si e de caracteru slabu.

Dar' parerea ómeniloru e fôrte relativa, pentru câ a dese ori lauda o insusîre ce ar trebui sê o condamne. Se dîce adeca, câ unu barbatu — de a carui frunte incretîta tremura tóta cas'a, si servii, ma si femeî'a i fuge din cale — e de caracteru tare; se dîce, câ unu domnitoriu, acarui vointia e lege pentru toti e de caracteru tare. — Inse amendoî suntu numai tirani, unulu in tiéra, si amendoî au trasure de caracteru slabu, de órece suntu condusi de pasiuni, de egoismu, si ei se facu sclavii pasiuniloru, éra pe altii sclavii loru.

Tari'a carccterului se mesura dupa poterea moderatiunii pasiuniloru si pentru acésta, moderatiunea e antâiulu semnu alu unui caracteru tare. De cineva e vatematu, si elu respunde cu moderatiune, si demnitate personala, elu are caracteru tare, éra déca dâ aripi pasiunii, sê intréca pe vatematoriu, e de caracteru slabu.

Tari'a caracterului se mesura mai de parte dupa poterea constantiei pentru dreptu si adeveru, si dupa poterea conseciintiei pentru cugetele si principiile sale.

Déca cineva e in lipsa séu baremu nu e in abundantia, si nu primesce momele séu patrociniu, ca sê taca adeverulu si sê negeze dreptulu, ma respinge de la sine o premiare nemeritata, si spre daun'a unui alu treile, acela are caracteru tare.

Nu totu-de-una aceia suntu eroii mai mari, carii cadu in lupta, numai aceia, carii si-au statoritu unu principiu salutaru, si se lupta cu barbatia pentru efeptuirea lui, si e gat'a sê sacrifice a le sale si pe sine pentru principiile sale salutare omenimii, ori natiunii.

Si aceia suntu tari de caracteru, cari loviturile, le sciu suferi in liniscire, si pasiescu totu cu asemenea energia in faptele loru.

Trasurile rele séu bune de caracteru, suntu innascute in omu, — si acele prevaléza in tóta viétî'a lui pe langa tóta castigat'a civilisatiune, séu neingrigit'a crescere. Pentru acésta, cercandu trasurile caracteristice a mai multora, trebuie sê primimu si noi acea asertiune, câ fia-carele are insusîrea unui animalu. Si déca cineva are nenorocirea sê aibe din natur'a unui animalu reu de caracteru, acela, e incorigibilu, pe langa tóta cultur'a. Cine a crescutu pui de ratia selbateca, i-a vediutu pana sburara; cine a crescutu lupu, s'a vediutu si muscatu de elu, etc.

Pentru acést'a, pucini suntu barbatii de caracteru tare.

Pe unulu lu-affi ca unu porcu, carele numai la mancare cugeta, si pana are nu-i pasa de lume; pe altulu lu-vedi ca pe o vulpe, totu insielandu lumea din pregiurulu seu, etc.

Deci dara cei pucini de caracteru tare, au si pretiu mare, dar éra numai inaintea acelora cu insusîri bune de caracteru, câ-ci inzedaru va tiené gain'a prelegeri de morala — catra vulpe séu din contra. Elemintele diferite nu se naravescu la olalta, si pentru acésta, in tóte vei vedé insocindu-se blastematu cu blastematu si omu de omenia, cu omu de omenia.

At. M. M.

S A L O N U.

Reminiscinție din carnavalul.

E foarte curios, dar' adevăru — cumca uneori mai ușor potem vorbi de și nu prea avem obiecte de vorbire, decât când avem prea multe.

În astfel de pusețiune me simtu și eu în presințe, că-ți avendu multe frumoșe de a vi spune, — cu greu me pot orientă în caosul plin de frumsetie și suvenirii placute.

Abunăsăma e greu a vorbi și scrie atunci, când nu avem despre ce să vorbim și să scriem, — înse nu mai puțin e greu și atunci, când încă suntem sub impresiunea evenimentelor prea placute.

Pentru mine înse și acea greutate se ivesce, că pentru primă ora pasiesc în publicitate, spre a vorbi despre unele reminiscinții de carnaval, cari pentru mine — ființa debila din provincia — sunt prea interesante — pentru publicul prea stimat al „Familiei“ — me tem că vor fi prea de toate dăile.

Dar' ca să nu apară cumva de semi-modesta, și că numai spre a storce grația stimatelor cetățoșe, me aretu atât de sfioșă, — grabesc a vi marturisi cu sinceritate, cumca nici decât nu pot avea intențiunea de a vă seduce, ci la toată intempleră voi căută să vă spun totu adevărul curat.

Era de prea modestă încă nu voiesc să apară înaintea dvăstre, că-ți de și simtu și știu prea bine, că modestia e decorația cea mai frumoasă a secului — fragedu (me iertati dragile mele sorori că — modestia nu-mi permite să dăc: secului frumos!) — asf dar' cu toate că modestia e decorația cea mai incantătoăria a secului fragedu, totuși nu voiesc a fi prea modestă, — că-ți precum a dăsu renumitul Goethe: „Nur die Lumpen sind bescheiden.“ Si Goethe pôte că să fi dăsu adevărul, luându în considerațiune, că adeseori potem vedé cum și cei mai nerușnăti, se arăta smeriti și modesti . . . cu scopu de a înșelă.

Abunăsăma la aceste ființe prea modeste a cugătat și unu poetu al nostru când a dăsn:

„Cu vorbe prea frumoșe
Cei rei se totu falescu,
Când simțiri venioșe
În sinulu loru nutrescu.

Asi se pitulesce
Si sierpele 'ntre flori,
Când jertfa o pandesce
Cu dănti veniuatori . . .“

Dar' am și ratacitu . . . ! — am să vorbesc despre nise reminiscinții placute . . . totuși fara de voia eră să cadu în abisul cugetelor negre și întunecose . . . pôte că astfel e ființa omenesca, — când se légana în multa fericire, atunci mai multă cugetă la nenorocire, și când a cadu în brațiile nenorocirei, speranța incantătoăria alina dorerile cu fericirea — viitoria.

Să lasămu înse cele viitorie în manele destinului fericitu, — și să vorbim despre cele mai de aproape, și adică — mai de aproape ne interesă — unu moribundu, carele peste câte-va dăile va să tréca . . . sermanulu carnaval . . . adi-mane va să respire, și apoi în urmă lui voru să remana nenumeratele suvenirii

și — oftări . . . dă, — oftările amorose ale tenerilor, — oftările doreroșe și pline de ingrigire ale mamelor, oftările și mai crancene ale bietilor parinti, — cari cu adanca mahnire voru privi la . . . contele nesolite . . . triste reminiscinții din carnaval!

Amu fi înse prea nedrepti și nedrepte în apretările noastre, deca amu eternisă carnavalul presințe numai prin aceste oftări doioșe și doreroșe, — că-ți debue să recunoscem, cumca carnavalul moribundu ni-a dat destule ocașii de plăceri . . .

Tenerimea romana — precum amu vedu — în toate partile și-au petrecutu bine în carnavalul anulului curinte. — Din Pestă, Lugosiu, Orade și alte orașe mai miche primiram invitări la balu, — dar firesce că pretutindene nu ne amu potutu ivi, — ne amu manganai, înse auzindu cumca în toată partile a domnița bucuria, cordialitate și frățietatea cea mai incantătoăria.

Mai deunadi, — adică în 18 fauru, avuram norocirea a luă partela concertulu și balulu romanilor din Timisioră.

Concertulu și balulu în sine numai e unu ce foarte frumos și de folosu, — ambele sunt nesce necesitati delectătoărie în viața socială, — când înse acele mai sunt incopciate și cu scopuri filantropice — nationale, abunăsăma debue să atraga atențiunea unui publicu mai numerosu.

Balulu și concertulu timisorenilor a fostu aranjatu în folosulu alumneului nationalu romanu din locu. În acestu alumneu sunt primiti mai multi teneri sermani, cari primindu cele necesarie pentru sustinerea vietii, potu să cercetede institutele de invetiamentu din această capitală a Banatului.

Acestu scopu nationalu și filantropicu a atrasu unu publicu numerosu, romani și straini din toate clasele au participatu la concertu delectandu-se în frumosele produptiuni ale concertantilor și amabilelor concertante.

Acı veduram pre doi membri din ilustră familia a Mocionesciloru, — pre ilustr. sa Dlu episcopu serbescu din locu Naco, — pre archimandritulu Zsifcovits, din notabilitățile militare vre o doi generali, coloneli și alti oficiri și alte mai multe persoane interesante.

Dar' mai interesantă a fostu acea surprindere, că venitul curat — precum amu auzitu — se urca la 500 fl. v. a.

Abunăsăma frumosulu rezultatu materialu încă dovedesce în deplinu, cumca aranjatoriile acestui balu și concertu nu insedaru s'au ostenitu, dar' multu mai însemnatu, e rezultatulu spiritualu, — că-ți frumoșele produptiuni de artele frumoșe totu de una exerciția o influință binefacătoăria asupra fiintelor inclinate spre totu ce e nobilu, frumosu și santu.

În spațiōsă sala a redutului și pe galeria decorată în colorii nationale eră unu publicu foarte numerosu, carele dădea unu prospectu maiesteticu.

Acı me inchipuiam a fi în templulu muselor, unde fiecare a grabitu se sacrifice și să se manganai, uitandu pe catu-va tempu grigele vietii mai prosaice de a casa.

Înaintea publicului pe unu locu mai aredicatu pentru concertu seivira vre-o 20 deplugari din Chiseteu, cari

dupa o pauza mai indelungata intonara imnulu natiunalu: „Descépta-te Romane!...“ si cu acést'a se incepù concertulu.

Nu e de lipsa sê spunu cumcâ acestu canteu natiunalu numai decatu desceptâ complacerea publicului, — amu avutu destule ocațiuni ca se ne delectâmu la audiulu acestoru accente maiestetice si energiôse, — inse debue se marturisesca, cumca pana acuma n'amu auditu se fia fostu cantatu cu atâta tactu si armonia, pe cum l'amu auditu asta data.

Apoi pe langa canteulu intonatu cu atâta bravura se ni mai inchipuimu si fetiele inteligente, inspirate de unu focu cerescu, si privindu totu de odata si costumulu pictorescu alu cantaretiloru plugari-romani, nici unu momentu nu ne vomu indoi, cumca acésta debutare artistica a seceratu aplausele cele mai frenetice....

Abié resunara si ultimele vibratiuni de... „morimu mai bine'n lupta“... publiculu erupse in aplause ce nu mai voiau se incete....

Dupa acésta scena viforôsa si eroica... ca nisce angieri de pace si iubire se ivira dôue sorori albe si usiere ca dôue columbe... erau amabilele dsióre Gizela si Natalia Bogdanu, cari cu bravura au cantatu pe pianu o fantasia classica de la Chopin, prin carea li s'a datu ocaziune de a-si aretâ frumosulu lor talentu musicalu si desteritatea mare in acésta arta.

Debutarea lor n'a fostu viforôsa, de la inceputu pana la fine a domnitu linscea cea mai mare, câ-ci atentiunea totororu ce au simtiu musicalu erâ incordata spre accentele dulci si incantatorie, ce le vragea fragedele degete a le frumôseloru concertante.... In deplinu incantati visamu toti impreuna, pana canelu ultimele vibratinuni se perdura in linscea adenca... candu apoi s'a si finitu debutarea classica... visulu a'ncetatu si ne-amu desceptatu!

Abié ne desceptaramu din acestu visu incantatoriu si indata se ivi o fiintia dragalasîa, cumu dîcu poetii... „o tenera usiôra... cu fatia rumeniôra... cu flori dalbe in cositia... cu surisu blandu pe guritia...“

Dsiôr'a Viora Sierbanu avù se dechiame „Strain'a“ de Julianu Grozescu, pe carea acuma si publiculu „Familiei“ speru câ o cunôsce.

Cu o vóce tremuranda si plina de dorere incepù a se vaitâ serman'a „Straina“ cumca ici in dulce tier'a si... unde odata numai singura-a domnitu... ea strain'a-a devenitu... Aci inse dorerea se mesteca cu o indignatiune si superbia demna de o romana carea si-simte nobil'a sa origine... câ-ci cu o vóce si mimica poterôsa eschiamo, cum câ ea inca e via, — si nu va se fia totu de o cara....

Frumôs'a concertanta sciù pre bine se esprime dorerea, indignatiunea, superbîa, demnitatea si mangai area natiunei, cari uneori totu in acelesiu momentu debuiau esprimate.... si acesta bravura ne-a sup-rinsu... intr'adeveru ideea sublîma a autorului a fostu personificata cu deplina sublimitate....

Amu avé multe se mai vorbimu in privinti'a acestei dechiamatiuni, careia asemene abunesema in tempulu presinte nu amu mai vediutu, — insemnâmu numai, câ autorulu a nimeritu o idea, carea in deplinu corespunde timpului presinte si pusetiunei triste dar' plina de sperantia a natiunei nôstre, dreptu aceea forte nimeritu a dîcu „Strain'a“:

„Adi, candu vedu eu pe cerime
Stralucindu o mandra stea,
Cand u brava romanime.
Vedu aici 'naitea mea...
Cand u me vedu incungiurata
De ai Romei bravi copii...
De si-su aspru atacata — — —
Eu straina nu pot u fi!

Dupa acésta dechiamatiune, ce a produsu unu efeptu estraordinariu... ca si in adinsu... pré nimerita a fostu intonarea corului plugariloru, cantanatu: „Eu aveamu odata casa si mosia....“ apoi entusiasmulu ajunse culmca cea mai nalta candu se cantâ: „Frati la batalia!“

In aceste mominte de entusiasmu sosira câte-va telegrame din partea unora, cari n'au potutu luâ parte si cari totu de odata salutâ publiculu intr'unitu spre unu scopu atâtu de nobilu si mare.

Firește câ aceste inca escitara aplause frenetice.

Apoi la forte-pianu se asiediâ Dômn'a Sofia Vladu nasc. Radulescu pentru ca se cante: „Romanulu de sub munte“, nisce variatiuni de cantece si doine romanesci.

Esecutarea acést'a desceptâ de nou aplausele publicului si fara de acést'a incantatu peste mesura... Dômn'a concertanta debutâ cu virtuositate aretandu music'a nôstra poporala in deplin'a sa frumusetie.

Totu asié si domnulu Siepetianu asecutâ cu bravura mai multe arie romanesci pe violina, incantandu publiculu si secerandu aplause de placere si multiamire.

Acuma aru fi urmatu multumirea unei dorintie generale, — dorere inse câ fuseramu insielati in asceptarea nostra..... Caus'a acestei impregiurâri neplacute a fostu dlu redactoru alu acestei foi, câ-ci in programu ni se promitea, cumcâ domni'a sa ne va delectâ prin o dechiamatiune, dar' mai alesu asceptamu se ni faca bucuria prin presinti'a dsale, — unu arangiatoru inse ni anuntiâ cumca dsa nu potù sê onoreze concertulu nostru, — nu voiescu sê spunu ce impresiune a causatu acésta dechiaratiune, numai atât'a asiú avé se-ti spunu dle redactoru, cumca se cauti ocaziunea cea mai de aprôpe, ca sê te cusesedi in persôna... pentru suprinderea... ce ni-ai causatu abuna sôma constrinsu de... „impregiurâri grave si neprevediute.“ (De siguru nu din alte cause. Red.)

In loculu acestei dechiamatiuni damicel'a tenerica Ioanna Gallu din Jadani dechiamâ cu bravura o Cantioneta neapolitana de Alessandri.

In fine mai intonâ corulu plugariloru câte-va piese natiunale si apoi concertulu se fini intre aplause frenetice si urâri entusiastice, — apoi cu grabire se strecorara „cei betrani“ pentru ca se lâse locu liberu teneriloru dantiuitori.

Peste câteva mominte se incepù balulu prin valsu, — apoi urmara celelalte dantiuri straine si natiunale pana dupa 4 ôre, candu publiculu incantatu se despárti... „ducandu fiesce carele suvenirile cele mai placute cu sine.“

Aru mai remané dôra sê vi vorbescu despre reginele balului.

Dvôstre a buna sêma inca simtfti greutatea imposibila, candu debue sê spuneti, cari au fostu reginele balului, apoi cu atât'a mai grea sarcina e acésta pentru mine, carea me tienu de — partea interesata... pe langa acésta si — modesti'a nu-mi permite sê fiu —

chiaru sincera.... totusi voiui spune, cumca dintre frumósele balului mai multu au esclatu: Dsiórele Gizela si Natalia Bogdanu, Viora Sierbanu, Sida Secosianu, Maria Grozescu, N. Risticiu (serba) Emilia Descu, Sofia Istvanescu, si Radulovicu, — apoi Dómnele Chicescu, Gherdanu, Nedelcu si incantatórea concertanta Sofia Vladu-Radulescu.

Aceste tóte ca atâte dñe au infrumsetiatu balulu incantandu pre adoratorii loru.

In fine fia-mi permisú a spune, cumca fórté bine s'a amusatú si subscris'a.

O Coconitia de la satu.

CE E NOU?

** (O scire placuta) este aceea, cu care incepemu adi rubric'a acést'a. „Oda la Elisa“, acést'a piesa cu multu spiritu a dlui V. A. Urechia se va publicá in fói'a nóstra, cá-ci autoriulu a binevoitu a ni concede reproductiunea ei. Acésta comedia pe scen'a de la Bucuresci a dobenditu unu efectú mare, dar si cetindu-o si-are valórea ei, — pentru aceea suntemu convinsi, cá onorabilele nóstre cetitórie voru primí-o cu multa placere. Publicatiunea ei se va incepe in nrulu venitoriu.

** (De la Beiusiu) primiramú o scrisóre, in care ni se relatéza mai multe fapte, cari dovedescu, cá dlu directoru gimnasialu de acolo se teme si de — umbr'a sa. In nespús'a sa frica opresce pe studinti de ori ce manifestatiuni natiunale, fia acele cátu de nevinovate. Dar atáta nu e de ajunsú, corespundintele nostru mai adauge, cá dlu directoru a pedepsitu pe toti acei studinti, cari au luatú parte la conductulu de factii, ce s'a datú in onórea dlui Alesandru Romanu. Mai púcinu zelú, dle directoru, in sugrumarea si.tiemintelorú natiunale!

** (Procesu de presa.) „Federatiunea“ abié a scapatú de procesulu seu de presca, si éta alu doile e la usia! Pertractarea se va tiené la 18 martiu, adeca din intemplanre chiar atunce, candu voru fi alegerile in comitatulu Bihariei.

** (Tenerimea romana din Pest'a) in septematreputa a tienutu o adunare, in care a decisu ca sê tramita pe unulu din sinulu ei la adunarea din Mercurca. Alesulu tenerimii e rigorosantulu A. Horsia, carele a si plecatu la loculu numitu.

** (Din Aradu) ni se scrie, cá membrii asociatiunii natiunale de acolo au mai multe plansori in contra acelora, cari dispunu peste localitátile asociatiunii. Abié se face séra, scrie corespundintele nostru, cabinetulu de lectura se inchide numai decátu, si astfelu toti accia, cari diu'a sunt ocupati in oficiile loru, nici sér'a nu potú sê cetésca vr'o gazeta romanésca, ci sunt siliti a se duce in cafenele, unde nu sunt foi romanesci. (Cafenarii s'aru aboná de sigurú, déca ar pófti cine-va dintre romanii, cari umbla in cafanelele loru. Red.) Corespundintele nostru la finea scrisorii sale mai amintesce si unu incidentu curiosu. Localitatea asociatiunii romane pentru cultur'a si conversarea poporulu romanu. dñe dinsulu, din 7 pana 'n 14 fauru in tóte serile s'a prefacutu in scóla de dantiu, unde unguróice si ungurasi, dimpreuna cu o romanca, se eseritara in jocu. Aceste ni le relatéza corespundintele nostru. In cátu pentru acusatíunea din urma, o spunemu verde, cá

ni ar placé multu sê nu fimu bine informati; de cumva inse intru adeveru s'a intemplanu asié, ni luámú libertatea a observá cu tóta modesti'a, cá romanii nu pentru aceea fondara asociatiunea, ca in salónele ei nesce ungurasi sê 'nvetie a dantiá.

** (De la Brasiovu) ni se scrie, cá redactorulu „Gazetei“, dlu Iacobu Muresianu e restituitu in oficiulu seu de directoru si profesorú gimnasialu.

** (Dlu Alesandru Mocioni la Lugosiu) in 28 fauru fu primitu cu pomp'a, splendórea si bucuri'a cea mai frumósa si sincera. A trecutú unu tempu indelungatu, de candu la Lugosiu nu s'au adunatu atátia romani. De asta-data s'adunara pentru ca sê védia si sê audia vorbindu pe candidatulu partitulu natiunale din cerculu Lugosiulu, pe bravulu luptatoriu alu causei nóstre natiunale dlu dr. Alesandru Mocioni. Erá insuffetóriu, ni scrie unu amicu, a-lu vedé in curtea besericeii, urcatu pe o mésa si fatia cu unu publicu de celu púcinu de siepte mii de persóne, cum defasiurá si motivá credeulu seu politicu. Prin portarea sa plina de tactu a indestulitu nu numai pe romanii cei adeverati, ci si o parte insemnata din neromani. Damele de aice, fara diferintia de partitu, (Sunt mai multe partituri „politice“ intre damele romane din Lugosiu? Red.) sunt fórté nedumerite, cá nu potú dispune si ele de votu, cá-ci la tóta intemplanrea numai lui Alesandru Mocioni l'aru dá. Insuffetírea e fórté mare. Ca unu ce caracteristicu mai adaugu, cá acum a trei'a séra dupa plecarea lui Mocioni din midiloculu nostru, audi resunandu pe strade: Sê traiésca Alesandru Mocioni!

** (La cele impartesítu mai susu) adaugemu. cá tenerimea romana din Pest'a aflandu in dominec'a trecuta, cá dlu Alesandru Mocioni are sê între in Lugosiu, in midiloculu alegatorilorú sei, cari lu-candidara, — se aduná, si decise a i se tramite unu telegramu salutoriu, la care dlu Mocioni respunse numai decátu pe cale telegrafica.

** (Neerolcu.) Dupa aceste sciri placute avemu sê spunemu cetitorilorú nostri a noutate trista. Constantin Hurmuzachi, presiedintele curtii de casatiune in Roman'a, dupa o bóla indelungata, a repausatu in Viena la 1 martiu, in etate de 57 de ani. Pe patulu de mórte lu-incongiurá sor'asa ved. Sturza, fratii Eudosiu capitanulu tierii Bucovin'a, si Alesandru membrulu societátii academice romane. Inmormentarea fu luni, la carea se aduná o multíme de romani din Vien'a. Mai tardíu mortulu se va transportá la mosi'a sa Dulcesci pe pamentulu Romaniei libere. „Albin'a“, de unde scótemu aceste síre, publica urmatóriele mominte principale din viéti'a repausatulu: Parintele repausatulu, avendu cincii fii si o fia, i-a impartítu între romanii de din cóce si din colo, ca se lucre de amendóue partile pentru regenerarea natiunalitatei nostre. Astfelu pe cei patru fii ii vedemu in fruntea miscamintelorú natiunali din Bucovin'a, éra Constantinú intrá in miscamintele din Roman'a. Si-incepú carier'a publica prin descoperiri de documinte istorice prin Odessa si Oxford, cari s'au publicatu. Sub Grigoriu Ghica funtiuná ca ministru de justitia. La opulu unirei principateloru si-are partea sa, este o parte de atletu. Ca deputatu in camera, lui se veni cea mai multa straduintia in votarea cáilorú ferate. Caracterulu si nalt'a lui eruditiune indemná pre M. Sa Domnulu a-i oferí loculu de presiedinte la supremulu tribunalu de justitia in statulu romanu. Dar senetatea i se struncinase de multele usteneii, si venindu a cercá insanetosiaze 'a medicii din Vien'a,

Ddieu dispuse altmîntre, si-lu luà siesi, dupa ce vie-tuise romaniloru — nu multu. dar bine. Perderea lui, carea imbracà in doliu o familia binemeritata la romanii din coci si din colo, o gelesce intréga natiunea romana, dreptu dovéda de recunoscintia, câ-ci romanulu scie sê fia recunoscatoriu meriteloru ce se punu pe altariulu multu-cercetatei sale natiuni. Fia-i tierin'a usiôra si memori'a eterna !

* * (Conferintia la Gherla.) Inteliginti'a romana din Gherla a invitatu pe toti inteligentii romani din comitatulu Dobocci la o conferintia natiunala pe 4 martiu st. n.

* * (Cu parere de reu) inregistrâmu urmatoriulu actu alu guvernului din Romani'a. Eruditulu nostru istoricu, dlu B. P. Hajdeu erà inca din 1864 redactorulu interesantéi publicatiuni „Archiv'a istorica a României.“ Acuma inse guvernulu, fiindu câ dlu Hajdeu face parte din opozitiune, a nimicitu contractulu incheiatu cu dsa, si „Archiv'a istorica“ in viitoriu se va redactà de directiunea archiveloru statului. Nu scimu cine are sê fia redactorulu Archivei, dar atât'a potemu sê spunemu innainte, câ literatur'a nôstra istoriografica la tóta intemplantia nu se va bucurà de acésta stramutare. Regretâmu dara, câ guvernulu si din acésta cestiune puru literaria a facutu politica, si din pricin'a acésta a inlaturatu pe dlu Hajdeu, carele sciindu tôte limbele slavice, erà celu mai capabilu pentru suportarea acestei sarcine grele.

* * (Balulu romanescu din Aradu) a fostu fôrte frumosu si splendidu. Unu publicu alesu si elegantu a participatu la acésta petrecere natiunala si joviala. Frumósele balului, dupa notitiile unui corespuntes alu nostru au fostu dómnele Ermina Desseanu, Elisa Stanescu, Anca Fizesianu, N. Damsia s. c. l. si domnióroele Vior'a Sierbanu, Ema Fizesianu, Gizela si Natalia Bogdanu, Sofia Istvanescu, Maria Grozescu, Frusia Iorgoviciu, Iulia Ratiu, Marica Romanu si sororile, domnióroele incantatórie Popoviciu.

* * (Brateanu la burs'a Parisului.) Ioanu Brateanu este o celebritate europeana. Acestu adevéru luconstata chiar si strainii. Corespundinti'a financiaria a „Independintiei belgice“ scrie câ in dílele trecute burs'a Parisului a fostu agitata prin vuetulu întórcerii dlui Brateanu la putere in Romani'a. Noi nu scótemu din acestu faptu semnificativu alta conclusiune, decâtu câ o tíera, care are asemenea barbati, nu pier. Si candu si burs'a Parisului scade séu se redica la amintirea numelui unui barbatu romanu, barbatulu acel'a merita tóta admiratiunea connatiunaliloru sei.

= (Reportu de la societatea de leptura a junimeii romame studiose in Segedinu.) Facandu-ni-se mai multe imputári din partea onoru domni interesati si de sórtea tenerei nôstre societâti, câ o. publicu romanu nu a avutu pana acuma ocaziunea de a cetí incunoscintiári mai detaiate despre viéti'a si progresulu societâti de leptura a junimeii rom. stud. din Segedinu, grabescu subscrisulu — parte ca membru, parte ca notariulu coresp. — a impliní dorinti'a patroniloru si binevoitoriloru nostri. Numerulu membriloru acestei societâti in adevéru e micu, insufletírea inse e fôrte mare, si acésta ne facu sê sperâmu unu progresu salutaru. Siedintiele decurgu in rondulu celu mai frumosu; pre langa dechiamatori totu-de una se ivescu membri si cu operate frumóse. Câte odata se afla membrii cari tienu atari discursuri naintea comembriloru sei. Dorulu de o progresare gigantica in urma asié insufletí pe junime, in

câtu — imitandu pe junimea beiusiana — propuse ca societatea sê aiba o fóia a ei. Propunerea acésta in VII. sied. ord. se primi cu bucuria, si se hotari ca fóia sê pórté numele „Mugurulu“ si sê apare in tóta lun'a celu pucinu de dóue ori. Redactiunea se constituí din membrii G. S. Grozescu redactoru, D. Muresianu, M. Popoviciu st. 7. cl. si G. Bugariu st. 6. cl. colaboratori (intre colaboratori mai tardíu s'au facutu nisce schimbâri.) Câti va nri au si aparutu, fia-care fôrte indestulitoriu. Cu casa si cu bibliotec'a inca stâmu câtu de bine. In fine mai amintescu, câ fostulu presiedinte din unele cause intrevenite a repasítu si in loculu lui s'a alesu P. Milu st. 7. cl. Incheiu cu cuvintele: Deie Domnedieu ca insufletírea ce domnesce acum intre membrii, sê fia durabila, si intreprinderea nôstra sê fia incoronata de celu mai bunu succesu. Georgiu S. Grozescu not. coresp.

Din strainetate.

‡ (Teresia Bolsi ca invingatória in circus.) Precumu teatrulu la Italieni, asié circusulu la Spanioli e o petrecere fôrte placuta. Ilustratiunea de adi, ni representa o femeia ca invingatória taurului furiosu. Lupt'a cu tauru la Spanioli e o datina fôrte vechia. In tempurile mai de multu inca si dintre domnitori au pasítu in circus la lupta cu taurulu. In Madrid este unu edificiu separatu numai spre acestu scopu. Vêr'a se tienu representatiuni mai adese, asié d. e. de dóue ori pe septemana; venitulu curatu se dá pentru spitaturi. In mai multe opide din Andalusi'a sunt societâti permanente, t o r e a d o r e s (luptatori calareti) si t e r e r o s (pedestrasi). Lupt'a cu taurii se incepe de comunu cu procesiune; mai antâiu suna music'a, dupa aceea t o r e a d o r i i s e u p i c a d o r i i calari si imbracati in costume dupa mod'a vechia Spaniola séu si in portulu celoru din Andalusi'a cu lance lunge, — apoi vinu chulosii séu pedestrii luptatori, in urma t e r o r e s i i in man'a drépta cu o sabia frumósa ér' in stang'a tienandu mulet'a; cu flamurele rosii infuriéza taurulu. Apoi eliberéza taurulu acumu infuriatu in circus, unde disarmoni'a suneteloru diverse si sgomotulu publicului si mai tare lu-infuriéza. Taurulu fuge in tôte partíle, éra luptatorii nu incéta a-lu totu impuge cu lanceile. Dupa ce luptatorii au ranitu bini-sioru taurulu, vine matadorulu cu mulet'a lunga si cu sabia. Cu mulet'a irita taurulu éra cu sabi'a stâgata a-lu strapunge. Déca a reesítu bine, publiculu aplauda, din contra ride, si-lu siuera. Teresia Bolsi, de 29—30 ani, corpolenta; din familia de clas'a de josu, prin luptele sale devení eroin'a dílei.

* * (Literatur'a francesa e in doliu!) Marele poetu liricu Lamartine a moritu. Acést'a scire va causá tristare nu numai intre marginele tierii repausatului, dar in tôte locurile, unde a petrunsu civilizatiunea occidentala, si la tôte natiunile, cari in privinti'a culturai spirituale sunt la innaltírea secolului presinte. Lamartine a moritu! Autoriulu „Contemplatiuniloru“ nu mai esiste! Poetulu, a carui nume ivainte de ast'a cu dóue-dieci de ani erà adorat in tóta lumea culta, si-a inchinatu sufletulu a Totu-potintelui. Dar de si dinsulu nu mai traiesce, memori'a lui va trai in eternu, pana candu va mai esiste o nópte de véra, pana candu lun'a va versá cu melancolia radiele sale a supra pa-

mentului, pana candu va mai fi o siópta, unu zimbetu unu surisu, o stringere de mana, o privire tacuta: si pana candu voru mai trei anime, cari séu iubi. Sê-i dîcemu dara si noi: Fia-i tierin'a usióra!

‡ (Unu omu, care traiesce dupa mintea sa.) Unu diuariu italianu scrie urmatóriele: Mister Peackok yankee in intielesulu celu mai strictu alu cuventului e domnu. Domnu, cá-ci nu lucra nimicu. si totusi traiesce ca unu craisioru. Elu traiesce dupa mintea sa. Cum? Dóra e atare scriitoriu genialu, séu doctoru? Ba nu! Elu cu o apucatura istétia se scóte din tóte necesurile sale. Patri'a lui e Americ'a. Dar sê vedemu cum traiesce elu dupa mintea sa?! Mister Peackok yankee siede in salonulu de asteptatu la statiunea calei ferate din New-York, si fara grige fuméza ca unu turcu. Imbracamintele i suntu anglese, pe capu are unu elabatiu usioru. La scomotnlu ce sê face candu se dá semnalulu de pornitu, elu inca si-parasesce loculu si se indésa intre ceialaiti. Se asiéza intr'unu coupé, si de acolo privindu pe ferésta la locurile frumóse, nu cugetá la aceea, cá e spre in comoditatea cui-va. Candu a intratu in coupé si-a inchimbatu elabatiulu cu cilindru; printruce? vom vedé indata. Nu peste multu se dá semnalulu din urma, semnalulu de pornitu. Coupé-ulu s'a umplutu cum se cade; fia care si pune biletulu in palarie, cá venindu conductorulu, sê fia in-de-mana. Caletorii cu incetulu au inceputu a cucuí, altii a fumá; erá silentiu mare. Intre aceste vine conductorulu si se uita de-a rendu la cilindre adeca la biletele puse ca pén'a in cilindru. Eroulu nostru nu s'a confundatu nimicu, ci se facea cá nu-ulu observéza, si privesce cu o flegma cum ar fi voitu se studiese locurile romantice. Inse nici conductorulu n'a fostu ceva omu prostu; cu unu tonu a la gentleman i dice: „domnulu meu te rogu ai bunatate aréta-mi biletulu.“ Nici unu respunsu. „Mister-voescu sê-ti vedu biletulu“ — i díse conductorulu, si lu imboldi ca sê-lu trediesca din meditatiunile-i afunde. Mister ca leulu infuriatu se rescocorá, si cu o istetíme bine calculata si-a lovit capulu de ferésta, asié ca cilindru sê-i cada josu. „Domnule, ce e ast'a? Cine esti? Ce voesci?“ „Goddam! dora me vedi cá sum conductorulu, si voescu sê-ti vedu biletulu.“ „Sappristi. Mie inca-mi trebue cilindru pe care am avutu biletulu. Aceea vei recunósce, cá dni'a ta mi l'ai restornatu de pe capu ca sê remanu cu capulu golu si fara biletu.“ Si ca conductorulu sê aiba si mai multa respectu de dinsulu a inceputu a-lu amenintiá cu pumnulu. „Mi-pretindu cilindru!“ díse misterulu cu mania. Trasur'a nu se póte oprí. — Goddam! ast'a e lucrulu domniei-tale, cilindru séu... „Dar Mister, fi indestlatu déca-ti voiu platí cilindru.“ Misterulu si a ajunsu scopulu dar se prefacea cá nu voiesce pace. in urma totusi a lasatu a sê capacítá. „Apoi totu atáta, vei solví 6 dolari si suntemi quitu, me vei duce pana la statunea mai de oprópe pana unde amu avutu biletulu.“ Asié a calatoritu Peackok in cinste, séu adeca cu mintea sa si inca a si cascigatu bani. Calatorrii priveau cu sange rece la scen'a intréga, si dupa finitu se audiea: „In ded very curius!“ Au sciutu cá misterulu nu are dreptu, dar li a placutu istetimea lui.

Gacitura de siacu.

De Amalia Crisanu.

fru-	re,	pi-	greu.	le-a-	a-	si	sesci
toriu	stru	siá	Nu	ra-	cu	mentu,	fi
ió-	mó-	Alu	chi-	pa	pi-	ga	cutu
vo-	pu-	la-	se,	se	Pla-	pre	Co-
ti-	ma-	Va	sioru,	ba-	Ple-	Si'n	nu
reu,	ó-	sió-	ne	suntu;	me	de	pan-
Ro-	fe-	Pre	em-	gra-	Ca	mai	man-
se,	pi-	ti-	re,	lu-	drulu	de,	voi

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

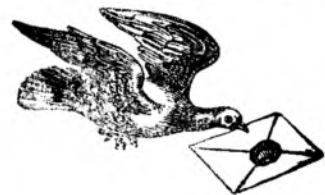
Deslegare gâciturii de siacu din nr 5:

O mare a fostu romanulu si bravu odinióra,
Cu bratiele'n armate a'nvinsu acestu pamentu;
Marirea lui apuse ca'n diori o stelisióra.
Dar' resari va érase, cá-ci fii romani mai sunt.“

Iosifa Vulcanu.

Deslegarea buna primiramu de la donnele si domniótoarele Luisa Murgu n. Balcu, Cornelia Cadariu, Elisabeta Cernetiu. Hersilia Magdu, Maria Budai, Laura Ioanescu, Elisabeta Olteanu si de la domnii Stefanu B. Popoviciu, Demetriu Magdu.

POST'A REDACTIUNII.

Sabitu. Dni N. D. Cele tramise au sositu. In cátu pentru critic'a ce amintesci, te rogámu scrie-o, inse numai dupa ce se va publicá opulu intrégu. Noi nu vomu scrie-o, ci voiamu chiar sê te rogámu, sê ni-o faci dta. Salutare!

„**Unora.**“ Are unn coloritu pré politicu. Ar fi mai bine dara sê o tramiti la cutare diuariu politicu. Articoli scurti vomu primí totu-de-una cu bucurta.

„**Filnti'a amórei**“, se va publicá intr'unu numeru órcare nu peste multu. cá-ci acuma suntemu provediuti binisioru cu asemene articoli.

„**Ucigatórea de fu**“ va aparé indata ce vomu dispune de locu. Amu primí cu placere de ni-ai scrie ce-va despre studintii romani de acolo. Salutare la ambii.

„**Mamei mele.**“ Bucurosu, de va fi posibilu. Vomu vedé.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Emericu Bartalits in Pest'a.